

Universiteit Utrecht

THE SAME, THE OTHER EN THE LOCAL

Een onderzoek naar de sociale contacten van studerende en stagelopende Nederlandse studenten in Spanje en Zweden.

Afstudeerscriptie

Bachelor Taal en cultuurstudies
Faculteit Geesteswetenschappen

Emilie Diephuis

Studentnummer: 4111338

Eerste begeleider: Annelies Messelink

Tweede begeleider: Yvette Linders

Universiteit Utrecht, 19 juni 2016

Samenvatting

In dit onderzoek wordt antwoord gegeven op de vraag in welke mate het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' verschilt tijdens hun uitwisseling in Spanje en Zweden. Deze drie groepen zijn geformuleerd op basis van een onderzoek van Dervin (2009). Aan de hand van deze categorieën is er een *directed* benadering van de inhoudsanalyse toegepast op blogs van zestien Nederlandse uitwisselingsstudenten. Middels een *summative* inhoudsanalyse zijn vervolgens op basis van de resultaten subcategorieën gevormd. Hieruit kwam naar voren dat zowel studenten in Spanje als Zweden het meest contact hebben met internationale studenten. Een verschil werd aangetoond tussen studenten die een studie volgden in het gastland of er een stage liepen. Het bleek dat de studenten die een studie volgden het meest contact hadden met internationale studenten en studenten die een stage liepen het meest met de lokale bevolking in contact kwamen. Het onderzoek sluit af met een kritische noot omtrent het doel van uitwisselingen. In huidige discours omtrent uitwisselingen wordt namelijk de nadruk gelegd op integratie van de uitwisselingsstudent in het gastland. Op basis van dit onderzoek kan afgevraagd worden of dit wel het doel is van een uitwisseling. In plaats van integratie kan beter intercultureel leren gepromoot worden en hiermee het toepassen van lokale praktijken van het gastland binnen een internationale Erasmuscultuur.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Theoretisch kader	
2.1. <i>Community of practice</i>	5
2.2. 'The same', 'the other' en 'the local'	5
2.3. Contacthypothese	6
2.4. Studie en stage	7
2.5. Spanje en Zweden	7
2.6. Blogs	7
2.7. Hoofdvraag en deelvragen	8
3. Methode	
3.1. Inhoudsanalyse	9
3.2. Corpus	9
3.3. Respondenten	10
3.4. Analyse	11
4. Analyse en resultaten	
4.1. Resultaten Spanje, Zweden en studie, stage	12
4.2. 'The same'	14
4.2.1. Contacten	14
4.2.1. Activiteiten	15
4.3. 'The other'	16
4.3.1. Contacten	16
4.3.2. Activiteiten	17
4.4. 'The local'	18
4.4.1. Contacten	18
4.4.2. Activiteiten	19
4.5. Overig	19
5. Conclusie	20
6. Discussie	22
Literatuurlijst	24
Bijlage	
Corpus van alle blogs	26

1. Inleiding

Tegenwoordig is studeren in het buitenland een veel gekozen optie door studenten. Bijna 300.000 studenten maakten in het academische jaar 2012/2013 gebruik van het Erasmus+programma (Europese Commissie, 2014a). Hiermee heeft er een behoorlijke groei plaatsgevonden ten opzichte van het jaar van oprichting (1987), toen er slechts 3244 studenten deelnamen aan het programma. Het Erasmus+programma wordt beschreven als "het Europese subsidieprogramma voor onderwijs, jeugd en sport. De gedachte erachter is dat mensen zich voortdurend kunnen ontwikkelen door onderwijs, opleidingen en niet-formeel leren" (Europese Commissie, 2014b). Omdat de Europese Commissie Europese mobiliteit wil vergroten, stelt ze beurzen beschikbaar voor onder andere studenten en stagiaires om een buitenlandervaring op te doen. Een doel van de Europese Commissie is dat in 2020 20% van alle Europese afgestudeerden aan het hoger onderwijs een buitenlandervaring heeft meegemaakt. Een buitenlandervaring kan een zeer leerzame ervaring zijn voor de student op meerdere gebieden. Zo kan de student de taalvaardigheid in een vreemde taal verbeteren, leren zich sneller aan een nieuwe omgeving aan te passen en leren beter in groepsverbanden te functioneren (Europese Commissie, 2014a). Daarnaast komen uitwisselingsstudenten met het Erasmus+programma in contact met andere culturen. Volgens Van 't Klooster, Van Wijk en Van Rekom (2008) is het leren overbruggen van culturele afstanden tussen studenten een belangrijk streven van educatieve programma's. Het ontmoeten van nieuwe mensen wordt ook door studenten zelf als een van de voornaamste redenen gegeven om een buitenlandervaring op te doen (Europese Commissie, 2014b).

Een manier om culturele afstanden te overbruggen is door in contact te komen met andere culturen (Van 't Klooster et al., 2008). Dit gebeurt ook tijdens een buitenlandervaring van studenten. Naar buitenlandervaringen van studenten is dan ook veel onderzoek verricht. Zo onderzoekt Dervin (2009) aan de hand van discoursen van Franse uitwisselingsstudenten in Finland hoe hun (on)succesvolle integratie in het gastland wordt beïnvloed door sociale contacten die tijdens de uitwisseling worden opgedaan. Volgens Dervin (2009) vallen de mensen die een student leert kennen tijdens een uitwisseling in te delen in drie groepen: 'the same' zijn mensen van de eigen nationaliteit van de student, 'the other' zijn medestudenten van een andere nationaliteit en 'the local' verwijst naar de lokale bevolking van een land. De auteur toont aan dat er bepaalde verbanden zijn te vinden tussen integratie van de uitwisselingsstudenten in het gastland en contact met de drie groepen.

Ook Kashima en Loh (2006) hebben onderzoek gedaan naar buitenlandervaringen van uitwisselingsstudenten. In hun onderzoek keken zij naar de acculturatie van Aziatische studenten in Australië. De auteurs concludeerden dat de acculturatie in het gastland grotendeels beïnvloed werd door de persoonlijke relaties van de uitwisselingsstudenten met co-nationale ('the same'), internationale ('the other') en lokale Australische studenten ('the local'). De studenten die meer internationale relaties onderhielden voelden zich in het algemeen beter aangepast aan het Australische leven dan studenten die minder internationale relaties onderhielden.

Sociale contacten spelen al met al een grote rol in de beleving van de uitwisselingsstudent. In dit onderzoek wordt gekeken of uitwisselingsstudenten überhaupt contact met de lokale bevolking in het gastland onderhouden. Dervin (2009)

en Kashima en Loh (2006) leggen in hun onderzoek de nadruk op contact met de lokale bevolking tijdens een uitwisseling, omdat dit volgens hen het gevoel van integratie van uitwisselingsstudenten in het gastland zal bevorderen. Aan contact dat de uitwisselingsstudenten hebben met personen van hun eigen nationaliteit wordt minder aandacht besteed. In dit onderzoek wordt gekeken naar zowel de nationale, co-nationale als lokale contacten van de uitwisselingsstudenten. Naast het belang van contact met de lokale bevolking is namelijk contact met internationale studenten ook van belang. Studenten geven zelf namelijk aan dat een van de voornaamste redenen om op uitwisseling te gaan is dat zij op deze manier de mogelijkheid krijgen nieuwe mensen uit andere landen te ontmoeten (Europese Commissie, 2014b). Hoewel er meerdere onderzoeken zijn verricht naar de sociale contacten van uitwisselingsstudenten tijdens hun buitenlandervaring, is dit nog niet gebeurd voor Nederlandse studenten in Spanje en Zweden. Deze twee deelnemende landen aan het Erasmus+programma worden jaarlijks bezocht door vele uitwisselingsstudenten, waarbij Spanje de meest populaire bestemming is onder de studenten (Europese Commissie, 2014b).

De onderzoeken van Dervin (2009) en Kashima en Loh (2006) richten zich op studerende uitwisselingsstudenten. Het is echter voor studenten ook mogelijk om stage te lopen tijdens hun uitwisseling. Van de 268.143 studenten die in het academische jaar 2012/2013 aan het Erasmus+programma deelnamen, kwamen 55.621 studenten op een werkplek terecht. In dit onderzoek wordt daarom ook onderscheid gemaakt tussen studenten die studeren en studenten die stage lopen. Om die reden staat in dit onderzoek de volgende vraag centraal:

In welke mate verschilt het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' tijdens hun uitwisseling in Spanje en Zweden?

Deze vraag wordt onderzocht aan de hand van een inhoudsanalyse van materiaal geschreven door de studenten zelf; namelijk blogs.

In het theoretisch kader zullen theorieën met betrekking tot de hoofdvraag behandeld worden. In het methodehoofdstuk zal vervolgens de gehanteerde onderzoeksmethode worden toegelicht. Daarna volgt de analyse die samen met de resultaten besproken zal worden. Tot slot zal afgesloten worden met een conclusie en aanbevelingen.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen een aantal thema's en begrippen toegelicht worden die relevant zijn om de context van de hoofdvraag en deelvragen te plaatsen.

2.1. Community of practice

Volgens Spencer-Oatey en Franklin (2009) bestaan er verschillende soorten sociale groepen. Als leden van een bepaalde groep dezelfde patronen of regelmatigheid vertonen, kunnen ze gezien worden als horende tot dezelfde groep. Een voorbeeld van een groep is een *community of practice*, een groep die zich verenigt op basis van gedeelde interesses en deelname aan gezamenlijke activiteiten (Spencer-Oatey & Franklin, 2009). Er zijn volgens Spencer-Oatey en Franklin (2009) drie criteria waaraan een *community of practice* moet voldoen, om als zodanig geïdentificeerd te worden; *mutual engagement*, *jointly negotiated enterprise* en *shared repertoire*. Volgens Zhu (2014) houdt dit in dat zij gedeelde ondernemingen, manieren van spreken, normen en waarden en gedrag delen. Volgens Zhu (2014) is het concept van een *community of practice* meer een allesomvattend systeem om groepen bij elkaar te groeperen dan dat het een gefixeerde groep aanduidt. Volgens haar helpen *communities of practice* ons juist in te zien dat culturele groepen niet 'vast' hoeven te zijn; ze kunnen bijvoorbeeld verschillen in grootte en structuur. Daarnaast kan een culturele groep bestaan als onderdeel van, of overlappen met, andere culturele groepen. Hiermee kan een persoon dus lid zijn van meerdere *communities of practice* (Zhu, 2014). Uitwisselingsstudenten met verschillende culturele achtergronden kunnen samen een *community of practice* vormen. Zij verzamelen zich op een locatie naar voorkeur, volgen vakken die ze interessant vinden en ondernemen gezamenlijk activiteiten. Daarnaast hebben ze gemeenschappelijke (academische) doelen voor ogen en delen hun identiteit als internationale student (Kashima & Pillai, 2010). De internationale studenten delen met elkaar een 'vreemdland in een vreemd land te zijn', wat het vormen van vriendschappen met internationale studenten vergemakkelijkt (Hendrickson, Osen & Aune, 2011).

2.2. 'The same', 'the other' en 'the local'

Uit het onderzoek van Dervin (2009) komt naar voren dat de Franse uitwisselingsstudenten in Finland met drie groepen omgaan. 'The same' zijn personen die uit hetzelfde geografische gebied komen en met wie eenzelfde nationaliteit of etniciteit wordt gedeeld. De andere groep is 'the other', dit zijn studenten met een andere nationaliteit en tot slot is er 'the local', waaronder de lokale bevolking valt. In Dervin's onderzoek (2009) wordt gekeken naar de discoursen van Franse uitwisselingsstudenten in Finland en hoe hun (on)succesvolle integratie in het gastland wordt beïnvloed door de aanwezigheid van bovenstaande drie groepen. De auteur toont aan dat er bepaalde verbanden zijn te vinden tussen integratie van de uitwisselingsstudenten in het gastland en de drie groepen. Voor zijn onderzoek hield Dervin (2009) zowel interviews als een focusgroep met Franse uitwisselingsstudenten in Finland. Aan de hand van een linguïstische discourseanalyse keek hij vervolgens naar hoe de uitwisselingsstudenten hun inzichten over integratie presenteerden door over anderen ('the same', 'the other' en 'the local') te spreken. Hieruit bleek dat de Franse studenten niet al te veel tijd met 'the same' wilden doorbrengen. Dit had namelijk gevolgen voor hun sociale leren en het leren kennen van studenten met andere nationaliteiten. Het leren van de Engelse of lokale taal speelde hierbij een belangrijke rol. Aan de andere kant was 'the same' wel bruikbaar om het gevoel van veiligheid te waarborgen. Volgens Dervin (2009) weerhoudt ook 'the

other' de uitwisselingsstudent ervan contact te leggen met 'the local'. De auteur zegt dat hoewel in de discoursen van de uitwisselingsstudenten uit zijn onderzoek veel werd gesproken over de lokale bevolking, zij grotendeels afwezig bleken te zijn in het dagelijkse leven van de studenten. Ook uit het onderzoek van Kashima en Loh (2006) bleek dat internationale studenten de voorkeur gaven aan vriendschappen en interactie met de lokale bevolking boven contact met andere internationale studenten. Uit dit onderzoek blijkt dat studenten die relaties hadden met de lokale bevolking zich over het algemeen beter konden aanpassen aan hun nieuwe leven. In het onderzoek van Kashima en Loh (2006) wordt gekeken naar de acculturatie van internationale Aziatische studenten in Australië. Het materiaal voor dit onderzoek bestond uit 100 vragenlijsten die werden ingevuld door Aziatische studenten die in 2014 een studie in Melbourne en omgeving volgden. De lengte van hun verblijf wisselde van 1 maand tot 7,5 jaar. De vragenlijst richtte zich voornamelijk op de relaties die zij hadden in Australië. De auteurs concluderen dat de acculturatie grotendeels beïnvloed werd door de persoonlijke relaties van de uitwisselingsstudenten met andere internationale, co-nationale en lokale Australische studenten. De studenten die meer internationale relaties onderhielden voelden zich in het algemeen beter aangepast aan het Australische leven dan studenten die minder internationale relaties onderhielden. Daarnaast identificeerden de Aziatische studenten zich makkelijker met hun Australische universiteit als zij relaties onderhielden met alle drie de groepen. Al met al werd de uitwisseling door de student zelf als positiever geëvalueerd als hij of zij zich beter geïntegreerd voelde in het gastland (Kashima & Loh, 2006).

2.3. Contacthypothese

Studenten uit het onderzoek van Dervin (2009) gebruikten stereotypingen om te verklaren waarom contact met de lokale bevolking werd belemmerd. De uitwisselingsstudenten in zijn onderzoek beschreven de Finnen bijvoorbeeld als 'verlegen' en 'koeltjes'. Een van de invloedrijkste theorieën omtrent intercultureel leren en het positief veranderen van stereotypingen is de contacthypothese (Zhu, 2014). Volgens deze hypothese worden de attitudes en vooroordelen tegenover anderen voornamelijk bepaald door de ervaringen van het individu met leden van de andere groep. Vooroordelen tussen leden van verschillende groepen kunnen verminderd worden als individuen van de verschillende groepen met elkaar in contact komen (Zhu, 2014). Dit kwam ook naar voren in het onderzoek van Kashima en Loh (2006). Zij concludeerden dat hoe meer contact studenten met de bevolking van het gastland hadden, hoe positiever de attitudes en stereotypingen van de studenten tegenover de lokale bevolking waren. Uit dit onderzoek blijkt tevens dat de perceptie die studenten tijdens hun uitwisseling hebben gevormd over de lokale bevolking, in de periode van negen maanden volgend op de uitwisseling, geen verandering onderging (Kashima & Loh, 2006). Het contact met de lokale bevolking speelt hier dus een grote rol in de verandering van de attitudes van de uitwisselingsstudenten en de instandhouding hiervan. De attitudes en stereotypingen kunnen volgens Kashima en Loh (2006) namelijk veranderen tijdens de contactperiode, maar niet nadat deze periode is geëindigd. Erasmusstudenten zitten in een situatie waarbij zij contact hebben met personen van verschillende nationaliteiten. Eventuele stereotypingen of vooroordelen die studenten in huidig onderzoek hebben over de bevolking van het gastland kan volgens de contacttheorie positief veranderen. Hiervoor is het ten eerste van belang in kaart te brengen of de studenten überhaupt in aanraking met de lokale bevolking komen, hetgeen in dit onderzoek onderzocht zal worden.

2.4. Studie en stage

Zowel tijdens een studie als een stage in het buitenland hebben de studenten de mogelijkheid in contact te komen met de drie groepen geformuleerd door Dervin (2009). Door het lopen van een stage krijgt een student de kans nauw samen te werken met mensen uit het gastland in een alledaagse omgeving en hun gewoonten en waarden te leren kennen (Van 't Klooster et al., 2008). Er kan gesteld worden dat, met name in een professionele context, stagiaires meer in contact komen met de lokale bevolking dan studenten die in het buitenland studeren. Meer studenten kiezen er echter voor een studie te volgen in het buitenland, in plaats van een stage te lopen (Europese Commissie, 2014b). De kans is daarom groter dat studerende uitwisselingsstudenten sneller in contact komen met andere internationale studenten dan stagelopende uitwisselingsstudenten. Daarnaast kunnen studenten die ervoor kiezen een stage te lopen andere beweegredenen hebben om naar het buitenland te gaan. Een van de voornaamste redenen om op uitwisseling te gaan is voor zowel stagelopende als studerende studenten het ontmoeten van nieuwe mensen. Stagelopende studenten leggen daarnaast echter meer nadruk op het opdoen van ervaringen waarmee zij later breder inzetbaar zouden zijn op de arbeidsmarkt (Europese Commissie, 2014b).

2.5. Spanje en Zweden

Voor het kiezen van een studie of stage in het buitenland hebben studenten binnen het Erasmus+programma de keuze uit 34 deelnemende landen. In het academische jaar 2012/2013 was Spanje hiervan de meest populaire bestemming onder Europese studenten (Europese Commissie, 2014b). Ook voor Nederlandse studenten bleek Spanje in ditzelfde academische jaar een populaire bestemming (EC Erasmus+, 2016). Een ander deelnemend land aan het Erasmus+programma is Zweden. Van de Scandinavische landen is Zweden het meest gekozen gastland door Europese studenten, het neemt de zevende positie in op een lijst van de 34 deelnemende landen (Europese Commissie, 2014b). Voor Nederlandse studenten neemt Zweden de vijfde positie in als meest gekozen gastland (EC Erasmus+, 2016).

2.6. Blogs

Studenten houden geregeld een blog bij tijdens hun uitwisseling in het buitenland. Hiermee kunnen zij onder andere familie en vrienden thuis op de hoogte houden van ervaringen die zij hebben opgedaan tijdens hun buitenlandervaring. Voor dit onderzoek wordt een corpus van zestien blogs aangelegd, geschreven door Nederlandse uitwisselingsstudenten in Spanje en Zweden. Volgens Ibrahim (2006) kan een blog als een persoonlijk narratief beschouwd worden en is hiermee een vorm van auto-etnografie. Auto-etnografie is een combinatie van autobiografie en etnografie, waarbij persoonlijke ervaringen gecombineerd worden met participerende observatie. Een auto-etnografie beschrijft persoonlijke ervaringen van individuen om beter inzicht te geven in hun culturele ervaringen (Ellis, Adams & Bochner, 2011). Blogs dienen als uitstekend materiaal voor dit onderzoek omdat in blogs veel wordt geschreven over alledaagse activiteiten en met wie deze ondernomen worden. Door middel van verwijzingen naar deze activiteiten en actoren kan een rijk corpus aangelegd worden die als basis dient voor de inhoudsanalyse. Omdat de studenten in dit onderzoek zelf ervaringen selecteren om over te schrijven, wordt er tegelijkertijd inzicht gegeven in welke ervaringen door hen als relevant worden gezien.

2.7. Hoofdvraag en deelvragen

Op basis van het onderzoek van Dervin (2009) is het contact dat uitwisselingsstudenten hebben in het buitenland in te delen in drie groepen: 'the same', 'the other' en 'the local'. Uitwisselingsstudenten kunnen met deze drie groepen in contact komen tijdens een studie of een stage in het buitenland. Het Erasmus+programma maakt het Europese studenten mogelijk in verschillende Europese landen een buitenlandervaring op te doen. In het academische jaar 2013/2014 namen maar liefst 10.638 Nederlandse studenten deel aan het Erasmus+programma (EC Erasmus+, 2016). Twee landen die zij veelvuldig hebben bezocht zijn Spanje en Zweden. Deze twee landen komen samen voor in de top 5 van ontvangende instituties voor Nederlandse studenten (EC Erasmus+, 2016).

In dit onderzoek staat de volgende hoofdvraag centraal:

In welke mate verschilt het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' tijdens hun uitwisseling in Spanje en Zweden.

Hierbij wordt er antwoord gezocht op de deelvragen:

- Bestaat er verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' tussen Nederlandse studerende of stagelopende studenten in Spanje en Zweden?
- Welk verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' is er tussen Nederlandse studenten in Spanje en Zweden.
- Welk verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' is er tussen Nederlandse studenten die studeren of stagelopen.

Verwacht wordt dat uitwisselingsstudenten die een stage lopen in het gastland meer contact hebben met de lokale bevolking dan uitwisselingsstudenten die er een studie volgen.

Deze hoofdvraag wordt onderzocht aan de hand van een inhoudsanalyse van materiaal geschreven door de studenten zelf; namelijk blogs.

3. Methode

In dit onderzoek wordt antwoord gezocht op de vraag in welke mate het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' verschilt tijdens hun uitwisseling in Spanje of Zweden. Hiervoor wordt ten eerste gekeken of er een verschil te vinden is in contact met deze drie groepen. Vervolgens zal per categorie gekeken worden naar een verschil in contact tussen Nederlandse studenten in Spanje en Zweden en Nederlandse studenten die studeren of stagelopen.

3.1. Inhoudsanalyse

Wat de studenten schrijven over 'the same', 'the other' en 'the local' wordt geanalyseerd aan de hand van een inhoudsanalyse. Een inhoudsanalyse functioneert om betekenissen te interpreteren uit de content van teksten, door de tekst systematisch te categoriseren en vervolgens op een flexibele manier te interpreteren (Hsieh & Shannon, 2005). Een inhoudsanalyse kan zowel kwantitatief als kwalitatief uitgevoerd worden. Bij een kwantitatieve benadering wordt data uit teksten in expliciete categorieën ingedeeld en vervolgens aan de hand van statistieken beschreven. Een kwalitatieve inhoudsanalyse kan op drie manieren worden uitgevoerd; *conventional*, *directed* en *summative*. Met een *conventional* inhoudsanalyse worden coderingscategorieën direct uit de tekst afgeleid. Bij de *directed* manier van analyseren start de analyse vanuit een bepaalde theorie en wordt er op voorhand gezocht naar bepaalde categorieën in het materiaal. De kracht van deze benadering is dat het al bestaande theorie kan ondersteunen of uitbreiden (Hsieh & Shannon, 2005). Een *summative* inhoudsanalyse gaat gepaard met het tellen en vergelijken van kernwoorden uit de content, hetgeen wordt vervolgd door een interpretatie van de theorie.

In dit onderzoek zal gebruikt gemaakt worden van een combinatie van de *directed* en de *summative* benadering. Ten eerste zullen de blogs aan de hand van een *directed* inhoudsanalyse geanalyseerd worden op basis van de drie categorieën ('the same', 'the other' en 'the local') geformuleerd door Dervin (2009). Deze drie categorieën zijn volgens Dervin (2009) goede indicatoren om aan te geven met wie een uitwisselingsstudent contact heeft tijdens zijn of haar uitwisseling. Een beperking van de *directed* inhoudsanalyse is echter dat het materiaal aan de hand van vooraf bedachte categorieën geanalyseerd wordt. Hierdoor kunnen onderzoekers sneller geneigd zijn data te vinden om hun categorieën of theorie te ondersteunen (Hsieh & Shannon, 2005). In dit onderzoek is daarom gekozen om eerst een *directed* analyse en vervolgens een *summative* benadering van de inhoudsanalyse toe te passen.

3.2. Corpus

Omdat er in dit onderzoek onderscheid wordt gemaakt tussen studenten die in Spanje en Zweden verblijven én studenten die studeren of een stage lopen, zijn blogs uit deze categorieën verzameld.

Voor het samenstellen van het corpus is ten eerste naar een aantal criteria gekeken: de auteur van de blog moest een vrouwelijke Nederlandse student zijn en minimaal vier blogs over de betreffende uitwisseling geschreven hebben. Door enkel vrouwen te selecteren zijn de participanten zo homogeen mogelijk gehouden en door een minimumaantal blogs per student vast te stellen is geprobeerd auteurs te selecteren die hun blog consequent bijhielden tijdens de uitwisseling. Voor de Nederlandse taal is

gekozen omdat dit de moedertaal van de onderzoeker is en hiermee wordt de betrouwbaarheid van het onderzoek verhoogd. Daarnaast dienden de blogs tussen 1 januari 2011 en 31 december 2015 geschreven te zijn, om hiermee een zo homogeen en recentelijk mogelijk corpus aan te leggen. Ook was het van belang dat de studenten hun buitenlandperiode hadden afgerond, omdat op deze manier de laatste blog geselecteerd kon worden. Tot slot moest de student tijdens het schrijven van het blog in het buitenland verblijven, omdat dit onderzoek zich richt op het contact dat de studenten tijdens hun uitwisseling in het gastland hebben, en niet in Nederland zelf.

De blogs zijn geselecteerd in de periode tussen 15-05-2016 en 28-05-2016 met behulp van de zoekmachine Google. Voorbeelden van zoektermen zijn; *'uitwisseling blog Spanje/Zweden'*, *'uitwisseling Madrid/Stockholm blog'* en *'stage Erasmus Spanje/Zweden'*. Studenten gebruikten een combinatie van deze termen vaak in de titel van hun blogs. Dit heeft geleid tot een uiteindelijke selectie van blogs van zestien Nederlandse vrouwelijke studenten. Hiervan waren er twaalf afkomstig van de website waarbenjij.nu. Waarbenjij.nu is de grootste online reisgemeenschap van Nederland waarop men gratis dagboeken en reisverhalen kan bijhouden van buitenlandervaringen (waarbenjij.nu, z.d.). Omdat deze website niet voldoende materiaal bood dat voldeed aan bovenstaande eisen, zijn de overige blogs geselecteerd van de website blogspot (2) en wordpress (2).

Van blogs van de zestien auteurs zijn vervolgens de eerste en laatste twee blogs verzameld. Op deze manier is geprobeerd een genuanceerd beeld te geven van het contact dat de studenten hebben met 'the same', 'the other' en 'the local'. De blogs bevatten minstens 400 woorden en minstens twee verwijzingen naar een van de drie categorieën in combinatie met een activiteit. Door het vaststellen van het woordenaantal en de verwijzingen is geprobeerd van iedere student ongeveer evenveel verwijzingen te verzamelen. Indien de eerste twee en/of de laatste twee blogs van een student niet aan deze eisen voldeed, werd de daaropvolgende blog gekozen.

De definitieve selectie bestaat uit 64 blogs. Deze blogs zijn, gerangschikt op student en datum, terug te vinden in bijlage 1. In quotes van respondenten in dit onderzoek zal naar deze blogs verwezen worden met a, b, c en d, omdat per respondent vier blogs zijn gelezen. De respondenten zijn op hun beurt weer ingedeeld in vier onderverdelingen, zoals zichtbaar in tabel 1. Dit betekent dat er per categorie 16 blogs zijn gelezen. De totaalaantallen staan in tabel 1 aangegeven tussen de haakjes.

Tabel 1. Aantal blogs uitgesplitst op land en type uitwisseling

	Zweden	Spanje	
Studeren	4 (16)	4 (16)	8 (32)
Stage lopen	4 (16)	4 (16)	8 (32)
	8 (32)	8 (32)	16 (64)

3.3. Respondenten

De gegevens van de studenten zijn zichtbaar in tabel 2. De respondenten 1 tot en met 8 verbleven in Spanje en de respondenten 9 tot en met 16 verbleven in Zweden. In dit onderzoek zal als zodanig naar de studenten verwezen worden. De auteurs hadden op het moment van schrijven een gemiddelde leeftijd van 21 jaar. Hierin ontbreekt de leeftijd van vier respondenten. De auteurs verbleven gemiddeld 5.75 maanden in het buitenland. Gemiddeld zijn er per respondent 8 blogs geschreven met gemiddeld 1288 woorden per blog. De studenten verbleven in verschillende steden in het gastland. In Spanje verbleven vijf van de acht studenten in Madrid en in de Zweedse hoofdstad twee van de acht studenten. Alle studenten, op twee na, verbleven één semester in het buitenland. Omdat een academisch jaar is opgedeeld in twee semesters die in twee jaartallen vallen, is het mogelijk dat studenten in twee verschillende jaartallen in het buitenland verbleven. Van de respondenten schreef 80% haar blog op Waarbenjij.nu. Omdat de website waarbenjij.nu een oneindig aantal woorden biedt aan haar auteurs om de blogs te schrijven, bevatten de verslagen op deze website gemiddeld meer woorden per blog dan de verslagen op de andere websites (1423 VS 1029 woorden).

Tabel 2. Overzicht gegevens studenten: studie of stage-ervaring, leeftijd in jaren, duur in maanden, academische jaar, bestemming van de uitwisseling, aantal geschreven blogs en gemiddeld aantal woorden per blog.

Resp.	Ervaring	Leeftijd	Duur	Jaar	Bestemming	Aantal blogs	Woorden per blog
1	Studie	21	5	2011/2012	Madrid	5	1096
2	Studie	x	5	2012/2013	Madrid	19	660
3	Studie	x	5	2013	Murcia	5	1070
4	Studie	22	6	2012	Madrid	12	2957
5	Stage	22	5	2013	Valencia	8	2190
6	Stage	22	11	2011/2012	Madrid	4	895
7	Stage	21	5	2014/2015	Madrid	5	1247
8	Stage	22	6	2013/2014	Madrid	5	1130
9	Studie	x	6	2014/2015	Lund	9	1244
10	Studie	20	5	2012	Lund	6	1566
11	Studie	21	10	2014/2015	Jöngköping	6	1811
12	Studie	21	5	2013/2014	Karlskrona	5	890
13	Stage	22	5	2012	Stockholm	13	1692
14	Stage	22	5	2012	Umea	5	1133
15	Stage	19	4	2012	Lycksele	8	468
16	Stage	x	4	2013	Stockholm	16	560

3.4. Analyse

Met behulp van de *directed* analyse zijn uitingen uit de blogteksten ingedeeld in de drie categorieën van Dervin (2009); 'the same', 'the other' en 'the local'. Naar 'the same' wordt verwezen wanneer een persoon of een groep personen Nederlands is. Naar 'the other' wordt verwezen wanneer iemand of een groep niet Nederlands is én niet van de nationaliteit van het gastland. Naar 'the local' wordt verwezen wanneer iemand of een groep de nationaliteit van het gastland heeft. In dit geval dus Spaans of Zweeds. Tijdens de *directed* benadering van de inhoudsanalyse is gekeken wanneer er naar een van deze

drie categorieën werd verwezen, in combinatie met een activiteit die met de actor(en) in deze categorie ondernomen werd. Hiervoor is ten eerste vastgesteld of een verwijzing zowel een of meerdere actoren als een of meerdere activiteiten telde. In dit onderzoek wordt namelijk gekeken met wie een student werkelijk omgaat tijdens een uitwisseling en niet enkel naar wie de student verwijst in de blogs. Doordat een verwijzing pas in de analyse opgenomen werd als beide factoren aanwezig waren, werd niet alleen zichtbaar met wie de studenten tijdens hun uitwisseling in aanraking kwamen, maar ook met wie en wanneer een activiteit ondernomen werd. De context van de blogs zijn zorgvuldig gelezen om te achterhalen welke activiteit met welke actor ondernomen werd en in welke categorie deze geplaatst kon worden. Het was namelijk mogelijk dat de actor en activiteit niet in één zin genoemd werden. Daarnaast hoefde een verwijzing naar 'the same', 'the other' en 'the local' niet expliciet te zijn. Wederom is de context aandachtig gelezen om te achterhalen tot welke categorie bepaalde actoren behoorden. Bij gevallen waarbij het onmogelijk te achterhalen was met wie een activiteit ondernomen werd, is ervoor gekozen deze uit de analyse te laten. Tot slot zijn verwijzingen die een activiteit in de toekomst beschreven uit de analyse gelaten, omdat niet met zekerheid vastgesteld kon worden of deze activiteiten daadwerkelijk plaats hebben gevonden.

Per land zijn verwijzingen naar de actor(en) en activiteit(en) in een analyseschema geplaatst. Vervolgens zijn de verwijzingen aan de hand van de *summative* analyse geanalyseerd waarbij er per categorie ('the same', 'the other' en 'the local') subcategorieën zijn ontstaan voor zowel de contacten als de activiteiten. Hiervoor werd er gekeken naar de frequentie van het voorkomen van bepaalde actoren, zoals 'familie' en activiteiten, zoals 'uitgaan'. De subcategorieën zijn dus afgeleid uit het blogmateriaal zelf, in tegenstelling tot de *directed* analyse waarbij vooraf categorieën op basis van literatuur zijn gevormd (Hsieh & Shannon, 2005). Op deze manier kan gekeken worden wie 'the same', 'the other' en 'the local' precies zijn en of er bepaalde activiteiten specifiek met bepaalde subcategorieën worden ondernomen. De subcategorieën worden nader toegelicht in het volgende hoofdstuk.

Tot slot werden de gekwantificeerde uitingen met elkaar vergeleken. Deze systematische benadering geeft op zichzelf geen inzicht in bredere contexten, maar in combinatie met de *directed* benadering geeft het een volledig inzicht in de uitingen in de blogs en kunnen de resultaten worden geïnterpreteerd.

4. Analyse en resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd die antwoord geven op de hoofdvraag in welke mate het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' verschilt tijdens hun uitwisseling in Spanje of Zweden. Ten eerste zullen de resultaten met betrekking tot de eerste deelvraag gepresenteerd worden; namelijk of er een verschil bestaat in contact en activiteiten tussen Nederlandse studerende of stagelopende studenten in Spanje en Zweden. Vervolgens zullen de gevonden verschillen per categorie; 'the same', 'the other' en 'the local' nader toegelicht worden. Hiermee zal er antwoord gegeven worden op de tweede en derde deelvraag; welk verschil in contact en activiteiten er tussen de Nederlandse studenten in Spanje en Zweden bestaat en welk verschil in contact en activiteiten tussen studerende en stagelopende studenten bestaat.

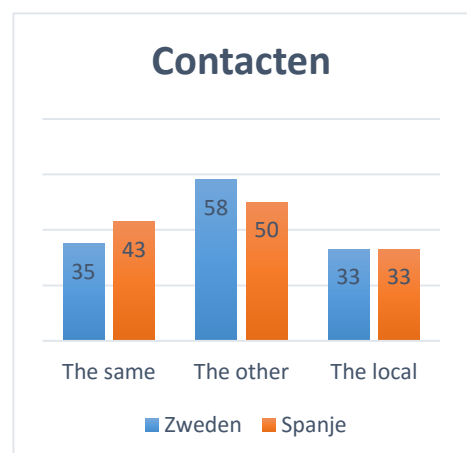
4.1. Resultaten Spanje, Zweden en studie, stage

Indien in een verwijzing actoren uit verschillende categorieën bij één activiteit werden genoemd, zijn de actoren dubbel geteld. Mogelijk is dat een activiteit, bijvoorbeeld *shoppen*, wordt ondernomen met zowel een Nederlandse als een internationale vriendin. In het analyseschema worden in deze gevallen twee actoren uit twee verschillende categorieën gekwantificeerd.

Indien in een blog vaker dan één keer naar dezelfde activiteit en bijbehorende actoren werd verwezen, is deze als één keer geteld. In onderstaand voorbeeld wordt door een studerende student in Spanje verwezen naar een reis naar Gibraltar en Marokko. Echter ging het hele blog over deze reis, waardoor er meerdere verwijzingen voorkwamen naar eenzelfde activiteit. Deze reis vond maar één keer plaats en wordt daarom ook als één keer geteld.

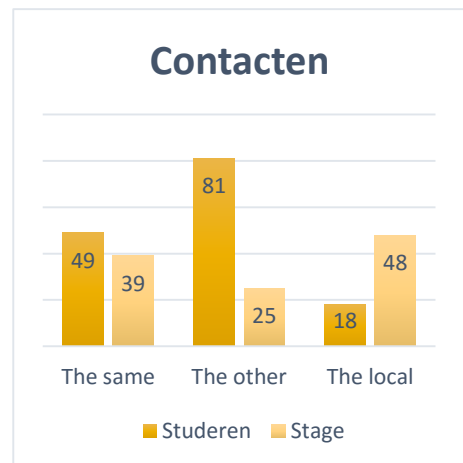
"Bianca, Ine, Alexandra en ik hadden via een Erasmus studentenaanbieding op Facebook een reis gevonden naar Gibraltar en Marokko van vrijdagochtend tot en met zondagavond". (7.c)

Figuur 1.1 toont dat zowel studenten in Spanje als Zweden het meest contact hebben met 'the other'. Studenten in Zweden verwijzen acht keer meer naar 'the other' dan studenten in Spanje. Met 'the same' hebben de studenten na 'the other' het meest contact. De studenten in Spanje verwijzen acht keer meer naar 'the same' dan de studenten in Zweden. Het minst hebben de Nederlandse studenten contact met de lokale bevolking van het gastland waarin zij verblijven. De verwijzingen naar de lokale bevolking waren exact hetzelfde voor de studenten die in Spanje of Zweden verbleven, namelijk 33 keer.

Figuur 1.1. Verwijzingen per categorie voor studenten in Spanje en Zweden.

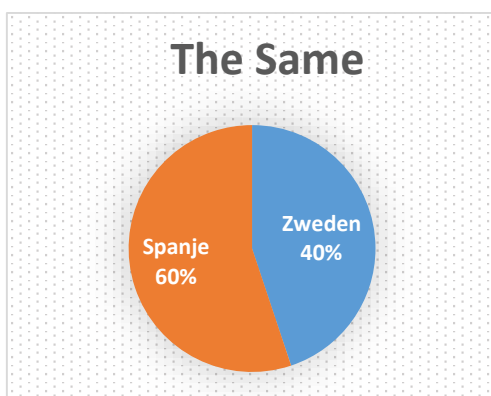
Daarnaast is er gekeken naar het contact dat de Nederlandse studenten hebben met 'the same', 'the other' en 'the local' in het geval zij een studie volgen of een stage lopen in het gastland. Figuur 1.2 toont dat de Nederlandse studenten die een studie volgen in Spanje of Zweden het meest omgaan met 'the other'. In de blogs wordt 81 keer naar deze categorie verwezen. Studenten die een stage lopen in Spanje of Zweden verwijzen het meeste naar 'the local', namelijk 48 keer. Hiermee wordt de verwachting dat stagelopende studenten meer contact hebben met de lokale bevolking bevestigd. Stagelopende studenten verwijzen namelijk 30 keer meer naar de lokale bevolking in de blogs dan de studerende studenten. Uit het onderzoek komt naar voren dat studerende studenten die veel omgaan met 'the other', minder omgaan met 'the local'. Zo verwijzen deze studenten 81 keer naar 'the other' en 18 keer naar 'the local'. Dit in tegenstelling tot de stagelopende studenten die meer met 'the local' omgaan. Deze studenten verwijzen 25 keer naar 'the other' en 48 keer naar 'the local'. Stagelopende studenten verwijzen in hun blogs 56 keer minder naar 'the other' dan de studerende studenten. Naar 'the same' verwijzen studerende studenten 49 keer. Dit zijn tien verwijzingen meer dan dat de stagelopende studenten naar deze categorie verwijzen.

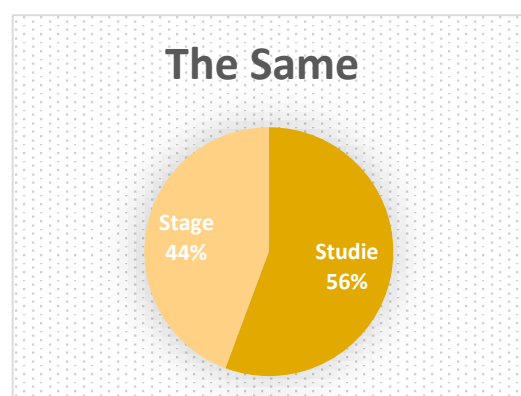
Figuur 1.2. Verwijzingen naar 'the same', 'the other' en 'the local' voor studenten die studeren en stagelopen

4.2. The same

Aan de hand van de *directed* benadering van de inhoudsanalyse is gebleken dat 'the same' in totaal 88 keer benoemd werd door de zestien Nederlandse studenten in de 64 blogs. Studenten die in Spanje verbleven deden dit in totaal 53 keer en studenten die in Zweden verbleven 35 keer. Door studenten die in het gastland een studie volgden werd 49 keer verwezen naar 'the same' en studenten die een stage liepen deden dit 39 keer. Onderstaande figuren geven een overzicht van de verdeling van verwijzingen naar 'the same' in blogs voor Spanje en Zweden (figuur 3.1) en stage en studie (figuur 3.2).

Figuur 3.1. Verdeling Spanje en Zweden bij 'the same'

Figuur 3.2. Verdeling stage en studie bij 'the same'

4.2.1. Contacten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn subcategorieën vastgesteld bij 'the same': familieleden die op bezoek komen, vrienden uit Nederland die op bezoek komen, studiegenoten van dezelfde hogeschool of universiteit in Nederland die in hetzelfde gastland verblijven

en Nederlanders die de studenten ontmoeten in het gastland. In tabel 3.1 komt naar voren dat Nederlandse studenten het meeste contact hebben met Nederlandse studenten die zij ontmoet hebben in het gastland. Opvallend is dat personen die de studenten uit het gastland al kenden een groot deel van het contact met 'the same' behelst, namelijk 66% (studiegenoten, vrienden en familie uit Nederland). Van het totaal bestaat 37% uit familieleden en vrienden uit Nederland die op bezoek komen. Zij verblijven in deze gevallen vaak voor een weekend bij de student. De studenten nemen dan regelmatig de rol van gids op zich, zoals duidelijk wordt in onderstaand voorbeeld van een studerende student in Spanje. De uitwisselingsstudent kan in deze gevallen zelf als 'local' door de ogen van de bezoekers worden gezien:

"Na het tentamen ben ik gelijk naar het busstation gegaan om daar mama en tante Lian op te halen! Het was super fijn om ze even hier te hebben. Ik zat helemaal in m'n rol van gids, ik wilde natuurlijk zo veel mogelijk laten zien". (3.c)

4.2.2. Activiteiten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn subcategorieën vastgesteld bij activiteiten die met 'the same' ondernomen worden: bezoek uit Nederland, uitstapjes, weekend/dagje weg, uitgaan en activiteiten gerelateerd aan eten/drinken (zie tabel 3.2).

Tabel 3.1. Contacten 'the same'

Subcategorie	Percentage
Nederlanders	34%
Studiegenoten	29%
Vrienden	25%
Familie	12%

Tabel 3.2. Activiteiten 'the same'

Subcategorie	Percentage
Bezoek Nederland	42%
Uitstapjes	23%
Eten/drinken	18%
Weekend/dag weg	12%
Uitgaan	5%

Ondanks dat de studenten zich in een andere cultuur bevinden, ondernemen zij wel Nederlandse activiteiten in het buitenland. Er wordt door vier studenten in Spanje (2.b+c, 3.d, 5.b en 7.d) en een student in Zweden (12.d) geschreven over onder andere Koninginnedag, pepernoten bakken en gourmetten. Dit laat zien dat zij op een bepaalde manier waarde hechten aan deze praktijken die zij van thuis 'meenemen'. Het hiermee tonen van de Nederlandse identiteit wordt versterkt door het groepsverband van meerdere Nederlanders in contrast met een andere cultuur. Dervin (2009) concludeerde in zijn onderzoek dat contact met 'the same' een gevoel van veiligheid teweegbracht bij de Franse uitwisselingsstudenten. Het is mogelijk dat ook de Nederlandse studenten door de Nederlandse identiteit te delen met andere Nederlanders een gevoel van veiligheid krijgen:

"Koninginnedag blijft Koninginnedag en natuurlijk vieren ze dat in Spanje ook groots ... NOT. Maar, daar zouden wij wel even verandering in gaan brengen. 11 Nederlanders [...]". (5.b).

"Daarnaast vormen we op de uni echt een beetje een dutch front hier, allemaal nederlandse meisjes die rechten studeren! Dat was wel het laatste wat ik verwacht had, maar zeker zo gezellig!" (10.a)

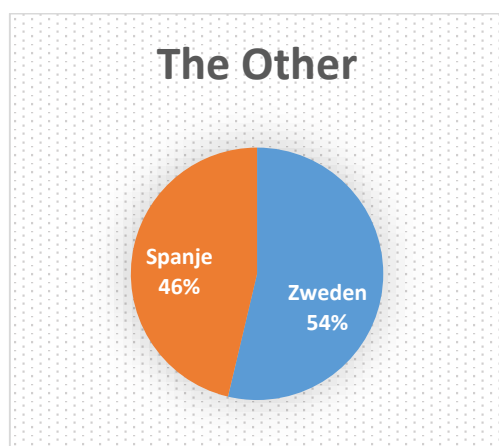
Een opvallende bevinding betrof het gebruik van Skype door de auteurs. Skype is een programma dat het mogelijk maakt door middel van chatberichten en gesprekken met en zonder video op een eenvoudige manier ervaringen te delen met anderen (Skype, z.d.). Door vijf respondenten (4, 9, 12, 14 en 16) werd geschreven over het gebruik van Skype met familie en vrienden in Nederland. Deze verwijzingen zijn als een aparte categorie gerekend en niet in de analyse opgenomen, omdat het geen activiteit betrof die met beide actoren in het gastland plaatsvond. Het is echter wel opvallend dat deze activiteit

benoemd wordt in de blogs, waardoor de auteurs blijkbaar een bepaalde waarde aan de activiteit toekennen.

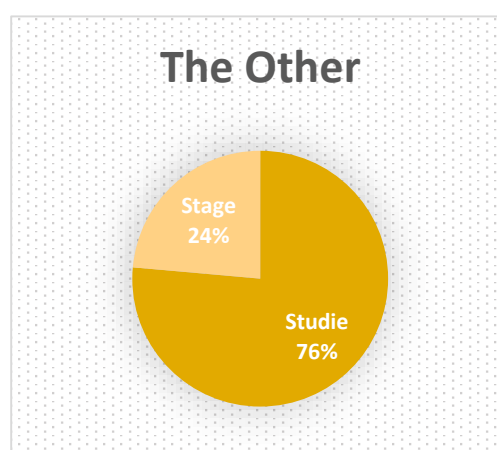
"Aangezien de Madrilenen er een competitie van maken om zo laat mogelijk op stap te gaan spreken we pas om 01:00 af. Gelukkig zijn Ries en Loes die avond op skype. Ook zij gaan stappen, dus zo kunnen we 'samen' een beetje tutten en zo duurt het wachten minder lang". (4.a)

4.3. The other

Aan de hand van de *directed* benadering van de inhoudsanalyse is gebleken dat 'the other' in totaal 108 keer benoemd werd door de studenten. Hiermee is het de categorie waar het meest naar verwezen werd. Studenten in Spanje verwezen 50 keer naar 'the other' en studenten die in Zweden verbleven deden dit 58 keer. Studenten die in het gastland een studie volgden verwezen 81 keer naar 'the other' en studenten die een stage liepen deden dit 25 keer. Onderstaande figuren geven een overzicht van de verdeling van verwijzingen naar 'the other' in blogs voor Spanje en Zweden (figuur 4.1) en stage en studie (figuur 4.2).

Figuur 4.1. Verdeling Spanje en Zweden bij 'the other'

Figuur 4.2. Verdeling stage en studie bij 'the other'

4.3.1. Contacten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn de volgende subcategorieën vastgesteld bij 'the other': medestudenten, vrienden gemaakt in het gastland, huisgenoten en specifieke verwijzingen naar Erasmus en uitwisselingsgroepen (zie tabel 4.1).

Tabel 4.1. Contacten 'the other'

Subcategorie	Percentage
Medestudenten	57%
Vrienden	23%
Erasmus/internationaal	13%
Huisgenoten	7%

Opvallend is dat studerende studenten wel verwijzen naar medestudenten in deze categorie, maar dat stagelopende studenten niet naar collega's verwijzen. Stagelopende studenten verwijzen naar collega's in de vorm van 'the local'.

Daarnaast zijn er ook meerdere verwijzingen waarbij het internationale aspect van de groep wordt benadrukt zoals 'met alle internationale studenten' of 'met de Erasmusgroep' (acht keer). Uit wie deze groepen bestaan wordt in de meeste gevallen niet gespecificeerd. Over het algemeen bestaan deze groepen uit internationale studenten en worden deze verwijzingen daarom onder de categorie 'the other' geschaard, hoewel het mogelijk is dat er ook Nederlandse studenten of studenten uit het gastland binnen deze groep vallen. Het volgende voorbeeld beschrijft de activiteit van een feestje met

Erasmusstudenten. Er wordt echter niet toegelicht welke nationaliteiten aanwezig zijn tijdens de activiteit:

"Die avond was er een afscheidsfeest georganiseerd in de discotheek 'The Fame'. Een leuke gelegenheid om nog een laatste keer met alle Erasmus studenten feesten!!" (1.d)

4.3.2. Activiteiten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn subcategorieën vastgesteld bij activiteiten die met 'the other' ondernomen worden: uitstapjes, weekend/dagje weg, uitgaan, activiteiten gerelateerd aan eten/drinken en introductie gerelateerde activiteiten (zie tabel 4.2).

Tabel 4.2. Activiteiten 'the other'

Subcategorie	Percentage
Eten/drinken	37%
Uitstapjes	24%
Uitgaan	21%
Weekend/dag weg	10%
Introductie	8%

Activiteiten die met 'the other' ondernomen worden bestaan vooral uit gelegenheden waarbij gegeten en/of gedronken wordt (37%). In enkele gevallen worden hierbij typisch Nederlandse gerechten geserveerd (4.c, 11.d, 12.d, 14.c+d). In onderstaand voorbeeld schreef een stagelopende student in Zweden over pannenkoeken die zij gebakken heeft voor andere internationale studenten:

"Op 30 maart was het Nationale Pannenkoekendag in Nederland en dat kunnen wij natuurlijk niet langs ons heen gaan dus weer een etentje georganiseerd voor een paar meiden". (14.c)

Daarnaast worden met 'the other' activiteiten ondernomen die typisch zijn voor het gastland waarin de studenten verblijven. Wederom speelt eten hierbij een belangrijke rol. Studenten in Spanje benoemen bijvoorbeeld het eten van tapas, paella en churros (32 keer), en studenten in Zweden benoemen het Zweedse koffiemoment *Fika* en het maken van kanellbullar (33 keer). In onderstaande voorbeelden wordt geschreven over tapas eten met een internationaal vriendinnetje van de respondent en over het maken van Zweedse kaneelbroodjes met een internationaal groepje studenten:

"En de volgende dag was Saide jarig en gingen we met ze allen tapas eten in een restaurant en daarna uit". (1.c)

"Gister heb ik met mijn mentorgroepje Kanelbullar gemaakt [...] en oh wat waren ze lekker"! (10.d)

Ondanks dat de studenten minder schrijven over contact met de lokale bevolking dan over contact met internationale studenten, schrijven zij wel veel over activiteiten die typisch zijn voor het gastland waarin zij verblijven, zoals paella eten, salsa dansen en fika-momenten. Deze activiteiten worden ook door de studenten zelf geëvalueerd als activiteiten behorende tot betreffende cultuur, zoals zichtbaar in onderstaande quote:

"Verder hebben we voornamelijk veel op terrasjes gehangen, tapas gegeten en wijntjes gedronken. Als echte Spanjaarden!" (8.b)

Opvallend hierbij is dat deze activiteiten ondernomen worden met de internationale studenten en niet met de lokale bevolking. Het lijkt alsof de internationale studenten op hun persoonlijke manier proberen de cultuur van het gastland te integreren in hun eigen Erasmuscultuur. Het feit dat dat zij daarnaast expliciet schrijven over deze activiteiten in de blogs zegt iets over de waarde die zij aan deze activiteiten toekennen. Zo schrijven de studenten dus wel over paella eten en het maken van kaneelbroodjes, maar niet over het eten van aardappelen en het koken van pasta. Blijkbaar vinden de studenten het

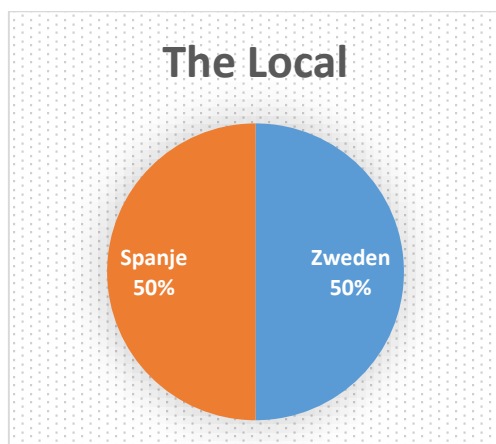
belangrijk om activiteiten te ondernemen die zij associëren met de lokale cultuur. Deze activiteiten hoeven zij niet per se met de lokale bevolking te ondernemen.

Uit de blogs blijkt de veelvuldigheid van combinaties aan actoren en activiteiten die mogelijk zijn. Zo wordt bijvoorbeeld aan lokale tradities een Nederlandse draai gegeven, die vervolgens worden uitgevoerd met internationale studenten. In onderstaand voorbeeld wordt een Zweedse traditie gecombineerd met Nederlandse gerechten:

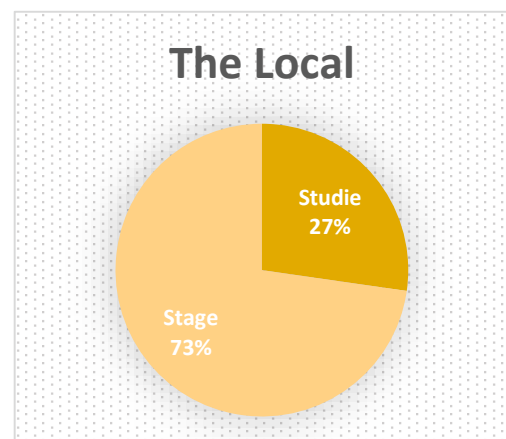
"Zondag 18 maart hadden Jutta en ik een Dutch fika georganiseerd voor een aantal meiden hier". (14.c)

4.4. The local

Aan de hand van de *directed* benadering van de inhoudsanalyse is gebleken dat 'the local' in totaal 66 keer benoemd werd door de studenten. Zowel studenten die in Spanje als in Zweden verbleven deden dit in totaal 33 keer. Studenten die in het gastland een studie volgden verwezen 18 keer naar 'the same' en studenten die een stage liepen deden dit 48 keer. Onderstaande figuren geven een overzicht van de verdeling van verwijzingen naar 'the local' in blogs voor Spanje en Zweden (figuur 5.1) en stage en studie (figuur 5.2).

Figuur 5.1. Verdeling Spanje en Zweden bij 'the local'

Figuur 5.2. Verdeling stage en studie bij 'the local'

4.4.1. Contacten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn de volgende subcategorieën vastgesteld bij 'the local': docenten of stagebegeleiders, studiegenoten of collega's, vrienden gemaakt in het gastland en huisgenoten (zie tabel 5.1).

Tabel 5.1. Contacten 'the local'

Subcategorie	Percentage
Docenten/stagebegeleiders	33%
Studiegenoten/collega's	30%
Huisgenoten	24%
Vrienden	13%

Naar 'the local' wordt het meest verwezen als de studenten hiermee in een academische of professionele context in aanraking komen (docenten, stagebegeleiders, studiegenoten en collega's). Daarnaast wordt er ook verwezen naar huisgenoten. Al met al zijn dit dus personen waarmee de student 'verplicht' in aanraking komt. Lokale vrienden die gemaakt werden buiten deze contexten werden het minst benoemd.

Met name studenten die een stage lopen hebben contact met de lokale bevolking. Dit in tegenstelling tot de studenten uit het onderzoek van Dervin (2009) die wel over de lokale bevolking spraken, maar grotendeels afwezig waren in hun dagelijkse leven.

4.4.2. Activiteiten

Aan de hand van de *summative* benadering zijn subcategorieën vastgesteld bij activiteiten die met 'the local' ondernomen worden: uitstapjes, uitgaan, activiteiten gerelateerd aan eten en/of drinken, introductie gerelateerde activiteiten en activiteiten waarbij de student hulp/uitleg verkrijgt van 'the local'.

Tabel 5.2. Activiteiten 'the local'

Subcategorie	Percentage
Uitstapjes	36%
Eten/drinken	19%
Hulp	16%
Uitgaan	15%
Introductie	14%

Uit tabel 5.2 komt naar voren dat de studenten voornamelijk schrijven over uitstapjes die worden ondernomen met 'the local' (36%). Verder wordt in 19% van de gevallen een activiteit ondernomen gerelateerd aan eten of drinken. Naar 'the local' wordt ook verwezen als zij de studenten op een bepaalde manier helpen. In onderstaand voorbeeld helpt een Spaanse vrouw op de stageplek van de respondent haar met haar taken:

"Magdalena neemt me veel mee op sleeptouw. Ze vertelt me van alles, laat me zien hoe dingen in zijn werk gaan, en leert me Spaanse scheldwoorden :). Ze heeft veel geduld met mijn Spaans, dat is heel fijn!" (8.b)

Eerder is toegelicht dat het mogelijk is dat een activiteit wordt ondernomen met actoren behorende tot verschillende categorieën. Deze gevallen betroffen meestal een combinatie van 'the other' met 'the same'. Een combinatie met 'the same' en 'the local' kwam maar een enkele keer expliciet voor in de analyse:

"Ook de buddy group is vorige week begonnen. Dit is een groep met zowel Zweedse als buitenlandse studenten waar je tijdens het semester leuke dingen samen mee doet [...]. Dinsdag was de eerste ontmoeting en daarna naar een kroeg LOKAL vlak bij mijn kamer". (13.c)

4.5. Overig

Ondanks het zorgvuldig lezen van de context van de blog, was het niet mogelijk om alle verwijzingen in te delen in een van de categorieën. Er zijn hieruit een aantal afgeleide gevallen ontstaan die dan al wel niet in de analyse zijn opgenomen.

Een voorbeeld hiervan is onderstaande quote van een studerende student is Spanje wiens familie daar al jaren woont. Er ontstond de twijfel of deze verwijzing tot de categorie 'the same' of 'the local' gerekend moest worden. Uiteindelijk is gekozen om onderstaande verwijzing onder de categorie 'the same' te scharen, omdat als het geen familie betrof de respondent waarschijnlijk geen contact had gehad met dit Spaanse gezin.

"S Avonds ben ik uiteten geweest met mijn familie in een plaatselijk dorpje". (2.b)

Een ander voorbeeld betreft activiteiten die zogenaamd uit twee delen bestaan. In onderstaande verwijzing bestaat de activiteit uit het bereiden van de *fika* en het plaatsvinden van de *fika*. De bereiding vindt plaats met een Nederlands meisje, terwijl het eten met een groepje internationale studenten gebeurt. In dit geval is ervoor gekozen de actor 'Jutta' en de activiteit 'het organiseren van een *fika*' bij 'the same' te categoriseren en 'een aantal meiden' en 'een *fika*' in te delen bij 'the other'.

"Zondag 18 maart hadden Jutta en ik een Dutch fika georganiseerd voor een aantal meiden hier". (14.c)

5. Conclusie

Dit onderzoek heeft met behulp van een inhoudsanalyse antwoord gezocht op de vraag: *In welke mate verschilt het contact van Nederlandse studerende en stagelopende studenten met 'the same', 'the other' en 'the local' tijdens hun uitwisseling in Spanje en Zweden?* Er wordt hierbij antwoord gezocht op de deelvragen:

- Bestaat er verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' tussen Nederlandse studerende of stagelopende studenten in Spanje en Zweden?
- Welk verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' is er tussen Nederlandse studenten in Spanje en Zweden.
- Welk verschil in contact en activiteiten met 'the same', 'the other' en 'the local' is er tussen Nederlandse studenten die studeren of stagelopen.

Het blijkt dat de Nederlandse studenten uit dit onderzoek in zowel Spanje als Zweden in hun blogs met name schrijven over contact met internationale studenten. Met deze groep worden vooral activiteiten ondernomen waarbij gegeten en gedronken wordt. Naast het contact met internationale studenten schrijven de studenten het meest over contact met personen van hun eigen nationaliteit. Deze groep bestaat voornamelijk uit vrienden en familie die uit Nederland op bezoek komen. Het is mogelijk dat de studenten over hen schrijven omdat dit voor de lezers thuis in Nederland interessant kan zijn. Het minst schrijven studenten over contact met de lokale bevolking uit het gastland waarin zij verblijven. Het contact met deze drie groepen was voor de studenten in Zweden en Spanje nagenoeg hetzelfde. Een groter verschil werd aangetoond tussen studenten die een studie volgden in het gastland of er een stage liepen. Het bleek dat de studenten die een studie volgden het meest omgaan met internationale studenten en studenten die een stage lopen het meest omgaan met de lokale bevolking. Stagelopende studenten kwamen namelijk meer in aanraking met de lokale bevolking in professionele contexten, terwijl de studerende studenten voornamelijk in contact kwamen met andere internationale studenten in academische contexten.

Deze resultaten komen gedeeltelijk overeen met het onderzoek van Dervin (2009), waarin de Franse studenten ook het meest met andere internationale studenten omgaan tijdens hun uitwisseling. Echter wordt in dit onderzoek in gelijke mate gekeken naar de drie contactgroepen van de uitwisselingsstudenten, in tegenstelling tot het onderzoek van Dervin (2009) en Kashima en Loh (2006) die juist de rol van 'the local' benadrukken ten behoeve van de integratie van de student in het gastland.

De nadruk leggen op contact van de student met de lokale bevolking beheerst de huidige discours omtrent uitwisselingen, omdat het de integratie van de student zou bevorderen. Ook Dervin (2009) zelf is van mening dat dominante discourses het belang van contact tussen de studenten en de lokale bevolking benadrukken. Ondanks de nadruk op contact met de lokale bevolking, blijkt uit dit onderzoek dat studenten het meest contact hebben met andere internationale studenten.

Een groep internationale studenten kan gezien worden als een *community of practice*, die zich op basis van gedeelte interesses en deelname aan gezamenlijke activiteiten verzameld (Spencer-Oatey & Franklin, 2009). Volgens Zhu (2014) kan een culturele groep bestaan als onderdeel van of overlappen met andere culturele groepen. De

Erasmusstudenten kunnen dus tegelijkertijd lid zijn van meerdere *communities of practice*. Een uitwisselingsstudent kan bijvoorbeeld een internationale groep Erasmusstudenten hebben waarmee hij of zij uitgaat, collega's van dezelfde nationaliteit waarmee culturele activiteiten worden gepland en lokale huisgenoten waarmee gegeten wordt. De internationale studenten delen met elkaar een 'vreemdeling in een vreemd land te zijn', wat het vormen van vriendschappen met internationale studenten vergemakkelijkt (Hendrickson et al., 2011). Dit kan verklaren waarom de studenten het meest optrekken met andere internationale studenten tijdens hun uitwisseling en waarom lokale studenten minder vertegenwoordigd zijn binnen een internationale groep. Het is mogelijk dat de internationale groep dusdanig een *community of practice* vormt dat je een uitwisselingsstudent met een andere culturele achtergrond moet zijn om hier volledig bij te horen. Lokale studenten maken geen deel uit van de buitenlandervaring en hierdoor is het mogelijk dat zij minder de kans krijgen of de behoefte voelen hierbij te horen.

Uit de blogs komt naar voren dat de studenten contact hebben met studenten van over de hele wereld. Met hen ondernemen zij activiteiten zowel typerend voor het gastland waarin zij verblijven, als activiteiten die typerend zijn voor de Nederlandse cultuur. Dit wordt daarnaast ook nog gecombineerd met gewoontes en praktijken van andere internationale studenten binnen een internationale setting. Dit indiceert dat de studenten wel degelijk in contact komen met andere culturen, al dan niet met de lokale bevolking. Men moet zich afvragen wat het werkelijke doel van een uitwisseling is. Indien dit inderdaad integratie van de student in het gastland is, blijkt uit dit onderzoek dat de student het beste een stage kan lopen. Stagelopende studenten kwamen namelijk het meest in contact met de lokale bevolking. Indien dit niet het geval is, moet afgevraagd worden wat het doel daadwerkelijk is en eventueel huidige doelen herformuleren om aan andere verwachtingen van prestaties van uitwisselingsstudenten te voldoen. In plaats van integratie van de uitwisselingsstudent, is het een mogelijkheid om intercultureel leren te promoten. Op deze manier kan de student competenties opdoen binnen een multiculturele groep, bestaande uit personen uit alle contactgroepen. Op deze manier draagt deelname aan het Erasmus+programma bij aan persoonlijke interculturele groei van het individu en internationaal begrip.

6. Discussie

Er is een aantal beperkingen aan dit onderzoek verbonden. De respondenten waarvan de blogs zijn verzameld zijn niet representatief voor alle uitwisselingsstudenten in Nederland, omdat de auteurs van de blogs alleen uit vrouwelijke studenten bestaan. Daarnaast is het aantal respondenten niet voldoende om de resultaten te generaliseren naar alle Nederlandse studenten. Tot slot is het opleidingsniveau van de studenten onbekend, waardoor het mogelijk is dat er verschillen te vinden zijn tussen studenten van lager- en hoger beroepsonderwijs.

Verder zijn er enkele kanttekeningen te plaatsen bij het gebruik van blogs als materiaal. Alhoewel blogs als geschikt materiaal dienen voor dit onderzoek, blijft de informatie die erin staat selectief. De verslaglegging bevat niet alle contacten en activiteiten van de respondent, maar is een selectie van de meest relevante gebeurtenissen vanuit de ogen van de respondent. Het is mogelijk dat de student niet alle actoren of activiteiten benoemt of juist zeer selectief is in het beschrijven van bepaalde actoren en activiteiten omdat hij of zij deze als belangrijker acht. De herinnering en de beschrijving van gebeurtenissen worden daarnaast beïnvloed door de socioculturele achtergrond van het individu (Ellis et al., 2011). Indien dit onderzoek met studenten van een andere nationaliteit wordt uitgevoerd, is het mogelijk dat er andere resultaten naar voren komen. Ook al bleek in dit onderzoek geen groot verschil in contacten tussen studenten die in Spanje en Zweden verbleven, zou dit natuurlijk voor andere (non-Europese) bestemmingen anders het geval kunnen zijn. Daarnaast zijn blogs geselecteerd die geschreven zijn aan het begin en eind van de uitwisseling van de studenten. In deze periodes vinden vaak welkomst- en afscheidsfeestjes plaats, waardoor logischerwijs meer contact wordt gelegd met andere internationale studenten. Het is daarom mogelijk dat de selectie van blogs de resultaten hebben beïnvloed. Tevens heeft het spreken van de lokale taal geen rol gespeeld in dit onderzoek, onder andere omdat het taalniveau van de studenten ten tijde van de uitwisseling niet kon worden vastgelegd. Het is mogelijk dat het al dan niet spreken van de lokale taal van invloed is geweest op de sociale contacten van de studenten tijdens de uitwisseling. Volgens Dervin (2009) is het spreken van de lokale taal namelijk vaak een van de factoren om in het gastland te integreren. Tot slot is de analyse uitgevoerd door een enkele onderzoeker. Het is mogelijk dat, indien de analyse door een tweede onderzoeker wordt uitgevoerd, deze andere interpretaties bij de verwijzingen in de blogs heeft. Ondanks dat in de methodebeschrijving zo specifiek mogelijk is aangegeven welke stappen zijn genomen tijdens de analyse, blijft dit een subjectieve kwestie.

Dit onderzoek heeft in kaart gebracht wat de sociale contacten zijn van de Nederlandse studenten in Spanje en Zweden en welke activiteiten met hen ondernomen worden. Vervolgonderzoek kan zich richten op de verklaring achter deze resultaten. Door middel van interviews met de studenten in kwestie kan achterhaald worden wat de beweegredenen van hen zijn. Uit het onderzoek van Dervin (2009) bleek dat de studenten niet al te veel tijd met personen van hun eigen nationaliteit wilden doorbrengen omdat dit gevolgen had voor hun sociale leren en interactie met de lokale bevolking. In dit onderzoek worden in verhouding echter veel activiteiten ondernomen met andere Nederlandse personen, met name Nederlanders die de studenten uit het thuisland al kenden. Interessant zou zijn om te achterhalen waarom de Nederlandse

studenten bekenden in het gastland uitnodigen. Daarnaast kan door middel van interviews achterhaald worden of er een relatie bestaat tussen studenten die meer contact met de lokale bevolking hebben en het gevoel van integratie in betreffend gastland. Volgens Dervin (2009) en Kashima en Loh (2006) bestaat er namelijk een verband tussen deze twee factoren. Tot slot zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op de evaluatie van eventuele stereotyperingen en vooroordelen die studenten hebben over de bevolking in het gastland. In dit onderzoek zijn blogs geschreven aan het begin en aan het eind van de uitwisseling van de student gebruikt als materiaal. In vervolgonderzoek kan er gekeken worden of de evaluatie over de lokale bevolking in deze periode is veranderd. Uit het onderzoek van Kashima en Loh (2006) bleek dat hoe meer contact de studenten met de lokale bevolking in het gastland hadden, hoe positiever hun attitudes en stereotyperingen tegenover hen waren. Daarnaast gebruikten de studenten in het onderzoek van Dervin (2009) stereotypen als verklaring waarom contact met de lokale bevolking werd belemmerd.

Literatuur

- Dervin, F. (2009). Transcending the culturalist impasse in stays abroad: Helping mobile students to appreciate diverse diversities. *The Interdisciplinary Journal of Study Abroad*, 18, 119-141.
- EC Erasmus+. (2016). *Jaarlijks rapport 2014*. Geraadpleegd op 15 juni 2016, van <http://www.erasmusplus.nl/statistieken-nederland>
- Ellis, C., Adams, T. E., & Bochner, A. P. (2011). Autoethnography: an overview. *Historical Social Research/Historische Sozialforschung*, 273-290.
- Europese Commissie. (2014a). *Erasmus. Facts, figures & trends. The European Union support for student and staff exchanges and university cooperation in 2012-2013*. Geraadpleegd op 07 mei 2016, van http://ec.europa.eu/education/library/statistics/ay-12-13/facts-figures_en.pdf
- Europese Commissie. (2014b). *The Erasmus impact study. Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education = institutions*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Geraadpleegd op 31 mei 2016, van http://ec.europa.eu/education/library/study/2014/erasmusimpact_en.pdf
- Hendrickson, B., Rosen, D., & Aune, R. K. (2011). An analysis of friendship networks, social connectedness, homesickness, and satisfaction levels of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(3), 281-295.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- Ibrahim, Y. (2006). Weblogs as personal narratives: Displacing history and temporality. *M/C Journal*, 9(6).
- Kashima, E. S., & Pillai, D. (2010). Identity development in cultural transition: The role of need for closure. *Journal of Cross-Cultural Psychology*.
- Kashima, E. S., & Loh, E. (2006). International students' acculturation: Effects of international, conational, and local ties and need for closure. *International Journal of Intercultural Relations*, 30(4), 471-485.
- Spencer-Oatey, H., & Franklin, P. (2009). *Intercultural interaction: A multidisciplinary approach to intercultural communication*. Hampshire, England: Palgrave Macmillan.
- Van 't Klooster, E., van Wijk, J., Go, F., & van Rekom, J. (2008). Educational travel: The overseas internship. *Annals of Tourism Research*, 35(3), 690-711.
- Zhu, Hua. (2013). *Exploring intercultural communication: Language in action*. London, England: Routledge.

Secundaire literatuur

Erasmusplus. (z.d.). Wat is Erasmus+? Geraadpleegd op 28 mei 2016, van <http://www.erasmusplus.nl/over-erasmus/wat-is-erasmus>

Skype. (z.d.). Over Skype. Geraadpleegd op 29 mei 2016, van www.skype.com/nl/about/

Waarbenjij.nu. (z.d.). Wat is waarbenjij.nu? Geraadpleegd op 29 mei 2016, van <http://waarbenjij.nu/over-waarbenjijnu>